

April 2024

Prestatiedruk in het onderwijs

Resultaten

Inleiding

In het onderzoek prestatiedruk op school onderzochten we of kinderen prestatiedruk ervaren en wat de effecten zijn van prestatiedruk. Maar ook wat er volgens ouders nodig is om prestatiedruk te voorkomen/verminderen.

Uit het onderzoek komt naar voren dat twee op de vijf prestatiedruk op school ervaart. Deze druk ontstaat volgens hen door toetsen op school, de druk om goede cijfers te halen en de vergelijking met klasgenoten.

Dat blijkt uit onderzoek van Ouders & Onderwijs in samenwerking met Stichting voor Werkende Ouders.

In dit rapport presenteren we de resultaten.

Onderzoek

Doelstelling

Inzicht verkrijgen in de ervaringen van ouders over eventuele prestatiedruk bij hun kind.

Doelgroep

Ouders met een kind op het basisonderwijs en voortgezet onderwijs.

Uitvoering

Looptijd onderzoek: 28 augustus t/m 11 september 2023.

De vragenlijst werd door 907 respondenten ingevuld. De resultaten van het onderzoek zijn representatief op geslacht, opleidingsniveau en culturele achtergrond.

Inhoud

1. Prestatiedruk en ouders
2. Prestatiedruk op school
3. Effecten prestatiedruk
4. Oplossingen

I - Prestatiedruk & ouders

"Ouders leggen inderdaad prestatiedruk op hun kind aangezien de werkdruk op scholen te hoog is."

80% van de ouders volgt actief de schoolprestaties en gaat hierover in gesprek met hun kind.

80% van de ouders volgt actief de schoolprestaties van hun kind. 79% van de ouders spreekt regelmatig met hun kind over de schoolprestaties, terwijl 4% dit niet doet. 17% van de ouders staat hier neutraal in. Ouders met een kind op het voortgezet onderwijs (86%) praten vaker met hun kind over de schoolprestaties, dan ouders met een kind op het primair onderwijs (71%).

Ik spreek regelmatig met mijn kind over zijn schoolprestaties.

■ Helemaal mee eens ■ Mee eens ■ Neutraal ■ Mee oneens ■ Helemaal mee oneens

Ik volg actief de schoolprestaties van mijn kind.

■ Helemaal mee eens ■ Mee eens ■ Neutraal ■ Mee oneens ■ Helemaal mee oneens

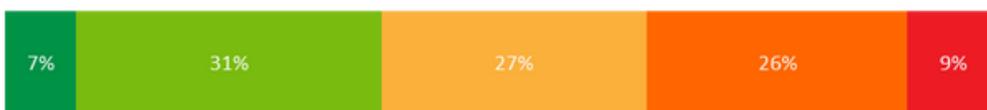
Twee op de vijf ouders willen het beste uit hun kind halen en geven een beloning bij een goede prestatie.

40% van de ouders wil dat hun kind het hoogste niveau haalt dat het kan behalen, een kwart van de ouders (28%) staat hier neutraal in. 31% van de ouders geeft aan niet dit streven te hebben.

Ik wil dat mijn kind het hoogste niveau haalt dat het kan.

■ Helemaal mee eens ■ Mee eens ■ Neutraal ■ Mee oneens ■ Helemaal mee oneens

Mijn kind krijgt een beloning van mij als hij goed presteert.

■ Helemaal mee eens ■ Mee eens ■ Neutraal ■ Mee oneens ■ Helemaal mee oneens

38% van de ouders geeft aan dat hun kind een beloning krijgt als die goed presteert op school. Een kwart van de ouders (27%) staat hier neutraal tegenover. Bij 35% van de ouders is dit niet het geval.

44% van ouders vindt dat prestatiedruk erbij hoort.

44% van de ouders vindt dat prestatiedruk erbij hoort en kinderen moeten leren om met prestatiedruk om te gaan. 34% staat hier neutraal tegenover. Bijna een kwart van de ouders (21%) is het hier (helemaal) mee oneens.

Prestatiedruk hoort erbij en kinderen moeten hiermee om leren gaan.

■ Helemaal mee eens ■ Mee eens ■ Neutraal ■ Mee oneens ■ Helemaal mee oneens

65% van de ouders vindt dat zij een rol spelen in de prestatiedruk van hun kind.

65% van de ouders geeft aan dat zij een rol spelen in de prestatiedruk van hun kind, terwijl 9% van de ouders het hier niet mee eens is. Bijna een kwart van de ouders (20%) staat hier neutraal in.

Er wordt wel eens gezegd dat ouders een rol spelen in de prestatiedruk van hun kind. Wat vind je daarvan?

46% van de ouders geeft aan een rol te spelen in het verminderen van prestatiedruk.

Op de vraag welke rol ouders spelen bij prestatiedruk van hun kind, geeft 41% van de ouders aan hun best te doen om dit te verminderen.

Een kwart van de ouders motiveert hun kind om beter te presteren en 12% geeft aan dat hun kind geen prestatiedruk ervaart.

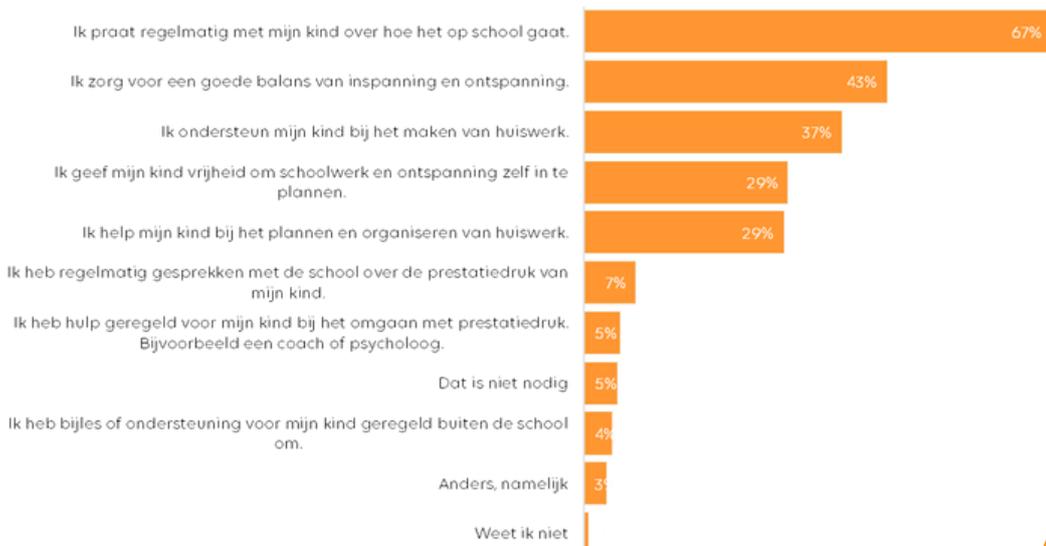

Hoe groot is de rol die je zelf speelt in de prestatiedruk van je kind?

Ouders verminderen prestatiedruk bij hun kind door regelmatig te praten over school en te zorgen voor een goede balans tussen inspanning en ontspanning.

De meeste ouders (67%) praten regelmatig met hun kind over hoe het op school gaat om zo de prestatiedruk bij hun kind te verminderen.

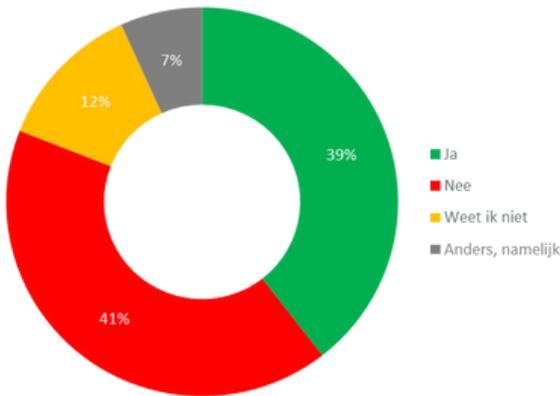
43% van de ouders zorgt voor een goede balans tussen inspanning en ontspanning. 37% ondersteunt hun kind bij het maken van huiswerk. Ouders geven ook aan dat zij hun kind vragen wat deze nodig heeft om prestatiedruk te verminderen en hierop inspelen.

Wat doe jij als ouder om de prestatiedruk bij je kind te verminderen?

2 - Prestatiedruk op school

"Mijn kind voelt zich lekker. De druk die hij voelt motiveert hem om z'n best te doen. Na school is hij vaak moe, maar dan heeft hij tijd voor ontspanning. Met sporten wordt z'n hoofd leeg (geeft hij zelf aan)."

Ervaart je kind druk om te presteren op school?

Twee op de vijf ouders geeft aan dat hun kind prestatiedruk ervaart op school.

39% van de ouders geeft aan dat hun kind druk ervaart om te presteren op school, terwijl 41% zegt dat dit niet het geval is. 12% geeft aan het niet te weten.

Ouders geven ook aan dat de druk om te presteren komt door de hoeveelheid huiswerk die hun kind krijgt. Ook toetsweken, de sfeer in de klas en onderlinge vergelijkingen van kinderen zorgen voor extra druk.

Ongeveer driekwart van de kinderen gaat met plezier naar school.

72% van de kinderen gaat met plezier naar school. 61% van de kinderen voelt zich ontspannen in de klas. 58% van de kinderen kan volledig zichzelf zijn. 55% ervaart voldoende steun en veiligheid bij de leerkracht.

Mijn kind gaat met plezier naar school.

■ Zeer goed ■ Goed ■ Redelijk ■ Matig ■ Slecht

De helft van de ouders vindt dat school zorgt voor te veel prestatiedruk op kinderen.

School zorgt voor te veel prestatiedruk op kinderen.

■ Helemaal mee eens ■ Mee eens ■ Neutraal ■ Mee oneens ■ Helemaal mee oneens ■ Weet ik niet

De helft van de ouders (49%) geeft aan dat de school voor te veel prestatiedruk bij kinderen zorgt. 17% is het hier niet mee eens en 33% staat hier neutraal tegenover.

64% van de ouders weet waar zij terecht kunnen bij school als er sprake is van prestatiedruk.

64% van de ouders van de ouders weet waar zij terecht kunnen als er sprake is van prestatiedruk bij hun kind. 9% geeft aan niet te weten waar zij terecht kunnen. 23% staat hier neutraal in.

Ik kan bij school terecht als ik zorgen heb over prestatiedruk bij mijn kind.

■ Helemaal mee eens ■ Mee eens ■ Neutraal ■ Mee oneens ■ Helemaal mee oneens ■ Weet ik niet

Meer dan de helft van de ouders vindt dat er teveel wordt getoetst.

Er wordt in het onderwijs te veel getoetst.

■ Helemaal mee eens ■ Mee eens ■ Neutraal ■ Mee oneens ■ Helemaal mee oneens ■ Weet ik niet

Meer dan de helft van de ouders (56%) vindt dat er teveel wordt getoetst in het onderwijs. Een kwart van de ouders (27%) staat hier neutraal tegenover. 16% is het hier (helemaal) mee oneens.

Toetsen, druk om goede cijfers te halen en vergelijking met klasgenoten, zijn volgens ouders oorzaken van prestatiedruk.

De helft van de ouders geeft aan dat hun kind prestatiedruk ervaart door de toetsen op school (51%), de druk om goede cijfers te halen (31%) en door zichzelf te vergelijken met klasgenoten (36%).

Daarnaast geeft ruim een kwart van de ouders (29%) aan dat het in het karakter van hun kind zit om te willen presteren. Ook geven ouders aan dat huiswerk (17%), deadlines (16%) en de druk om over te gaan (16%) invloed heeft op prestatiedruk.

3 - Effecten Prestatiedruk

"Er wordt zo veel gevraagd dat mijn dochter het overzicht niet heeft en veel druk voelt van de juffen omdat het moet. Er is weinig ruimte voor de ontwikkeling zelf."

omdat het moet. Er is weinig ruimte voor de ontwikkeling zelf."

84% van de kinderen heeft (een beetje) minder zelfvertrouwen door prestatiedruk.

84% van de ouders die eerder aangaven dat hun kind prestatiedruk op school ervaart, geeft aan dat hun kind (een beetje) minder zelfvertrouwen heeft. 17% geeft aan dat dit niet het geval is.

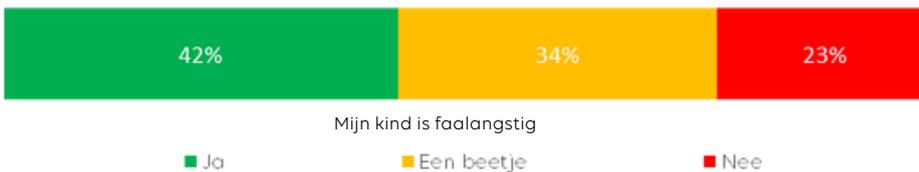
65% van de kinderen voelt zich (een beetje) somber door prestatiedruk.

65% van de ouders geeft aan dat hun kind zich (een beetje) somber voelt vanwege prestatiedruk op school. 35% is het hier niet mee eens.

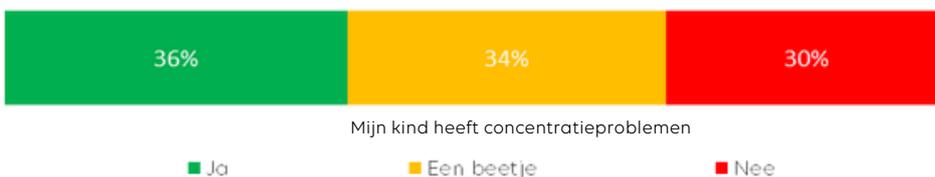
Driekwart van de kinderen is (een beetje) faalangstig door prestatiedruk.

76% van de ouders geeft aan dat hun kind (een beetje) faalangstig is door prestatiedruk. 23% geeft aan dat dit niet het geval is.

Bijna driekwart van de kinderen heeft (een beetje) concentratieproblemen door prestatiedruk.

70% van de kinderen heeft (een beetje) concentratieproblemen door prestatiedruk. 30% van de ouders geeft aan dat dit bij hun kind niet het geval is.

Ruim de helft van de kinderen slaapt (een beetje slecht) door prestatiedruk.

55% van de ouders geeft aan dat hun kind (een beetje) slecht slaapt door prestatiedruk op school. 45% geeft aan dat dit niet het geval is.

83% van de kinderen ervaart (een beetje) stress door prestatiedruk.

83% van de ouders zegt dat hun kind (een beetje) stress ervaart door prestatiedruk op school. 17% geeft aan dat dit niet het geval is.

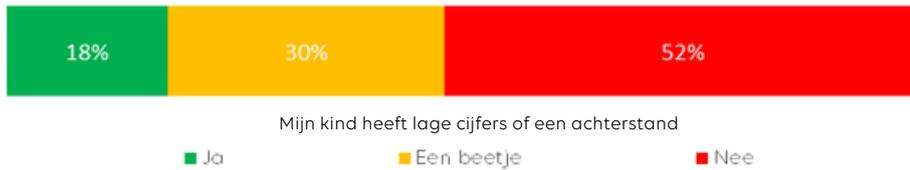
Meer dan de helft van de kinderen heeft, ondanks prestatiedruk, zin om naar school te gaan.

42% van de kinderen wil niet meer naar school vanwege prestatiedruk. 58% van de ouders geeft aan dat dit niet het geval is.

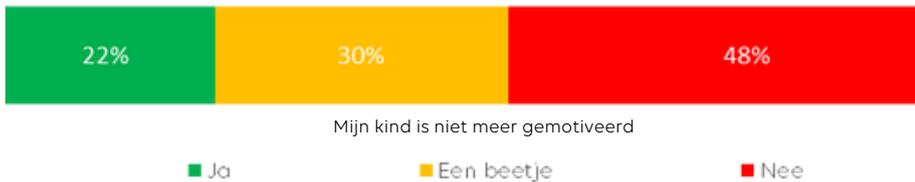
Bijna de helft van de kinderen heeft (een beetje) achterstand door prestatiedruk.

48% van de ouders geeft dat hun kind (een beetje) achterstand of lagere cijfers heeft door prestatiedruk op school. 52% geeft aan dat dit niet het geval is.

De helft van de kinderen is een beetje tot niet meer gemotiveerd door prestatiedruk.

52% van de ouders zegt dat hun kind een beetje tot niet meer gemotiveerd is door prestatiedruk. 48% van de ouders geeft aan dat dit niet het geval is.

4- Oplossingen

"Het zou heel fijn zijn als leraren meer ondersteuning krijgen en de school kleiner wordt. Zodat de leraar ook weer de leerlingen kent, wat bij ze hoort, en wat niet."

32% van de ouders vindt dat de school onvoldoende doet om prestatiedruk te voorkomen.

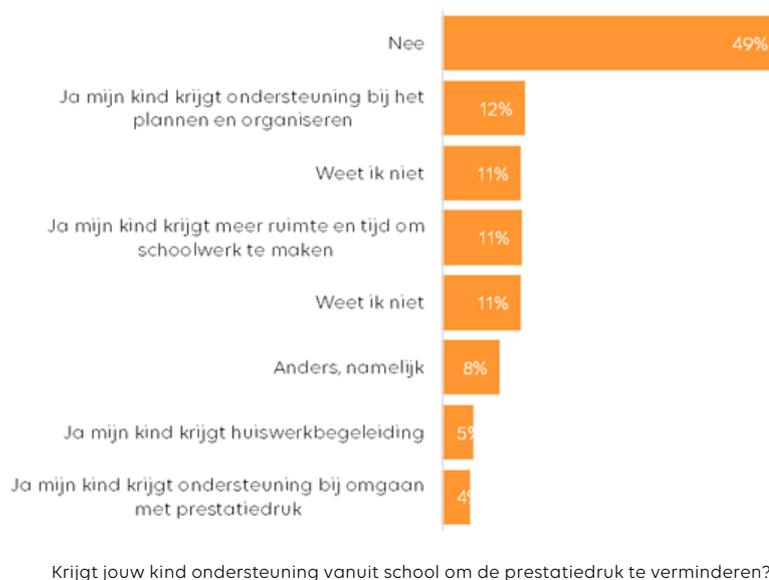
32% van de ouders vindt dat de school onvoldoende doet om prestatiedruk bij kinderen te voorkomen. Een kwart (26%) van de ouders vindt dat de school voldoende doet om prestatiedruk te voorkomen. 37% staat hier neutraal in.

De helft van de ouders geeft aan dat hun kind geen ondersteuning krijgt bij prestatiedruk.

De helft van de ouders die eerder hebben aangegeven dat hun kind prestatiedruk ervaart, geeft aan dat hun kind geen ondersteuning vanuit school ontvangt om deze druk te verminderen. 10% van de ouders weet niet of hun kind ondersteuning krijgt bij prestatiedruk.

32% van de kinderen ontvangt ondersteuning bij plannen, huiswerk en omgaan met prestatiedruk.

32% van de ouders geeft aan dat hun kind ondersteuning krijgt vanuit school. Kinderen krijgen meer ruimte en tijd om schoolwerk te maken (11%), ondersteuning bij plannen en organiseren (12%), huiswerkbegeleiding (5%) en ondersteuning bij het omgaan met prestatiedruk (4%). In de opmerkingen zijn de ouders verdeeld over deze inzet van ondersteuning. Sommige ouders geven aan dat de ondersteuning meer rust en ruimte geeft, terwijl andere ouders aangeven dat de ondersteuning niet helemaal aansluit op wat hun kind nodig heeft.

Krijgt jouw kind ondersteuning vanuit school om de prestatiedruk te verminderen?

Meningen verdeeld over hoeveelheid aandacht er is voor de mentale gezondheid vanuit school.

37% van de ouders vindt dat de school voldoende aandacht besteedt aan de mentale gezondheid van hun kind. 90% vindt dit ook belangrijker dan hun schoolprestaties. 29% van de ouders staat hier neutraal in en 30% geeft aan dat de school juist onvoldoende aandacht besteedt aan de mentale gezondheid.

De school besteedt voldoende aandacht aan de mentale gezondheid.

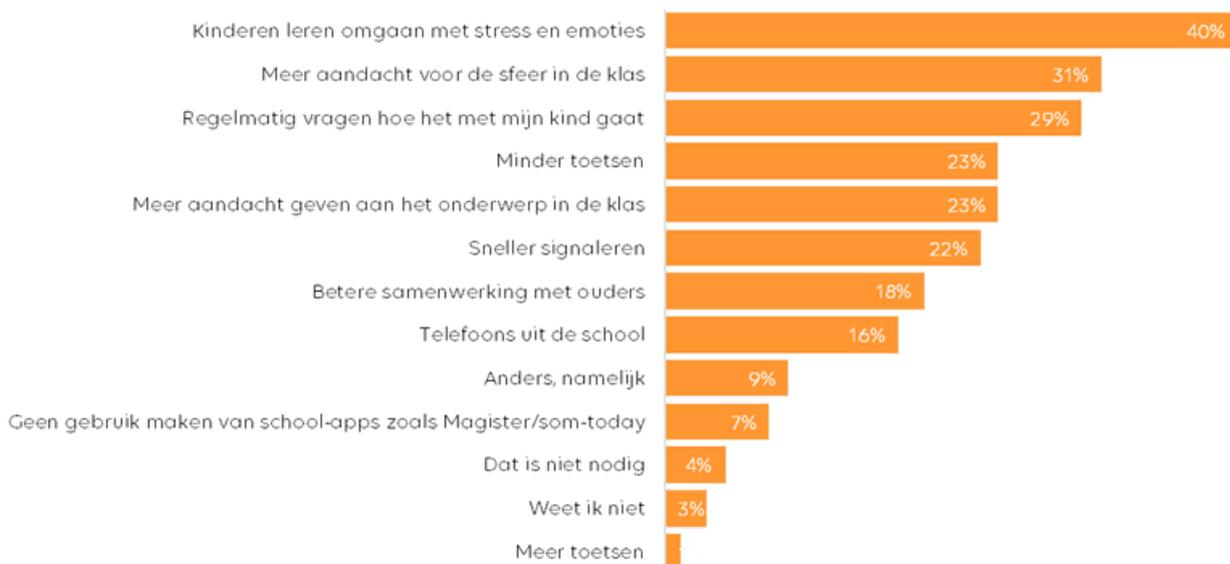
Ik vind de mentale gezondheid belangrijker dan schoolprestaties.

Kinderen leren omgaan met stress, aandacht voor sfeer in de klas en vragen hoe het gaat met een kind, zijn volgens ouders goede oplossingen om prestatiedruk te verminderen.

Kinderen leren omgaan met stress en emotie is volgens 40% van de ouders een oplossing om prestatiedruk op school te verminderen.

Verder zou de school volgens ouders meer aandacht moeten besteden aan de sfeer in de klas (31%), regelmatig vragen hoe het met hun kind gaat (29%), minder toetsen (23%) en meer aandacht geven aan het onderwerp prestatiedruk (23%).

In de opmerkingen geven sommige ouders aan dat de oplossing ligt bij het verminderen van de druk die kinderen ervaren bij de toetsweken. Ook geven sommige ouders aan dat de focus meer bij het individuele kind mag komen te liggen, zodat een eventuele vraag naar ondersteuning sneller wordt opgemerkt en kan worden ingezet.

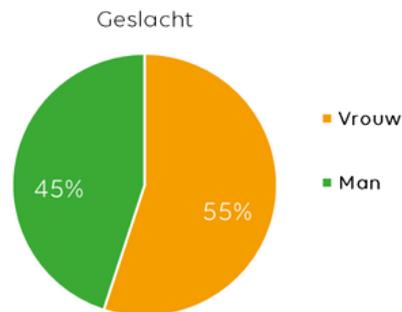
Wat zou de school volgens jou moeten doen om de prestatiedruk te verminderen?

7 - Informatie over de deelnemers

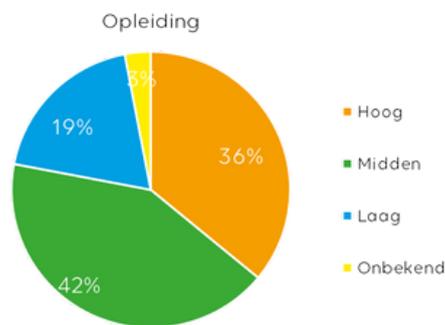
Geslacht

Man:	45%
Vrouw:	55%

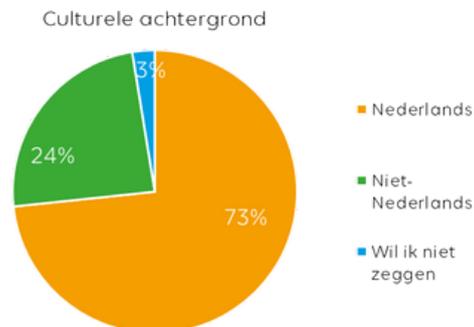
Opleidingsniveau

Laag opgeleid:	19%
Midden opgeleid:	42%
Hoog opgeleid:	36%
Wil ik niet zeggen:	3%

Culturele achtergrond

Nederlands:	73%
Niet Nederlands:	24%
Wil ik niet zeggen:	3%

Onderwijs kind

Basisonderwijs:	44%
Voortgezet onderwijs:	43%
Speciaal (basis) onderwijs (SO of SBO):	4%
Speciaal voortgezet onderwijs:	3%
Mijn kind gaat (tijdelijk) niet naar school:	2%
Anders:	2%

Informatie en contact

www.oudersenonderwijs.nl

Ouders & Onderwijs is een organisatie voor alle ouders met kinderen in de schoolgaande leeftijd. We helpen ouders door ze te informeren en adviseren over alles wat met onderwijs te maken heeft. Daarnaast vertegenwoordigen we ouders richting de politiek, de onderwijssector en in de media. Via ons Landelijk Ouderpanel weten we wat er onder ouders speelt.

**VOOR WERKENDE
OUDERS**

De stem van ouders laten horen, dat is het doel van het Landelijk Ouderpanel. Ouders in het panel praten via online onderzoeken en peilingen mee over onderwerpen die te maken hebben met onderwijs én opvoeden. Deze inbreng neemt Ouders & Onderwijs vervolgens mee in gesprekken en contacten met professionals, overheid en politiek. Samen zorgen we dat de stem van ouders écht gehoord wordt.

Lees meer op www.oudersenonderwijs.nl/landelijk-ouderpanel.

Wil je meer informatie over dit onderzoek?

Neem dan contact op met:

Chantal Dreier Gligoor - Koelewijn

Ouders & Onderwijs

Chantal.Dreier-Gligoor@oudersenonderwijs.nl

088-6050101